

Turizmde Güncel Konu ve Eğilimler

Editörler: Şule Aydın ve Mustafa Boz

Yeni eğilimlerin bazıları turistlerin daha önce yaptıkları seyahatlerden, geçirdikleri tatillerden farklı deneyimler yaşama isteğinden kaynaklanmaktadır. Diğerleri ise destinasyonların, turizm endüstrisini oluşturan işletmelerin iş yapış yöntemlerini kolaylaştıran, turistlerin sahip olduğu deneyimleri iyileştiren yeni teknolojilerin uygulanması ve benimsenmesi ile ortaya çıkmaktadır. Önümüzdeki yıllarda da yeni tüketici eğilimleri ile sosyal, kültürel, ekonomik, çevresel, teknolojik gelişmelerin ortaya çıkacağı ve turizm endüstrisini etkileyeceği şüphesizdir. Örneğin; öngörülme- yen bir şekilde, 2019 yılı sonunda ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alan COVID'19 pandemisi, bütün endüstrileri olduğu gibi, özellikle insanların seyahat etmesine, yer değiştirmelerine dayanan turizm endüstrisini de derinden etkilemiş, önceliklerin değişmesine, yeni gereksinmelerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. COVID'19 pandemisinin ortaya çıkardığı yeni turist eğilimlerinin yanı sıra, sosyo-kültürel, politik, ekonomik, teknolojik ve turist davranışlarındaki daha genel değişimler de geleceğin turizm talebini ve hareketlerini şekillendirmeye devam edecektir.

Üçüncü cildini elinizde tuttuğunuz bu kitap, önceki ciltlerde olduğu gibi turizm endüstrisinde ortaya çıkan ve önümüzdeki yıllarda etkisi giderek artacak son eğilimlerden örnekler vermekte, çağdaş turizm ekonomisi için yeni bir vizyon sunmaktadır. Bölümler, konularında uzman akademisyenler tarafından hazırlanmıştır. Kitap, turizm endüstrisindeki güncel gelişmeleri ve eğilimleri incelemek isteyen merkezi ve yerel yöneticiler, turizm profesyonelleri ve bilim insanlarının yanı sıra öğrenciler için de bir kaynak niteliğindedir.

DETAY YAYINCILIK

Adakale Sokak No: 14/4 Kızılay-Ankara
Tel: 0312. 434 0949 - Faks: 0312 434 3142
web: www.detayyayin.com.tr
e-posta: detayyay@gmail.com

online satış: www.detayyayin.com.tr

Sertifika No: 46573

DETAY
YAYINCILIK

TURİZMDE GÜNCEL KONU VE EĞİLİMLER

III

Editörler:
Prof. Dr. Şule AYDIN | Prof. Dr. Mustafa BOZ

TURİZMDE GÜNCEL KONU VE EĞİLİMLER III

Editörler:

Prof. Dr. Şule AYDIN | Prof. Dr. Mustafa BOZ

DETAY
YAYINCILIK

Editörler

Prof. Dr. Şule AYDIN | Prof. Dr. Mustafa BOZ

**TURİZMDE GÜNCEL
KONU VE EĞİLİMLER
III**

**DETAY
YAYINCILIK**

Ankara, 2021

DETAY YAYINLARI : 1350
1. Baskı : Haziran 2021
ISBN : 978-605-254-412-9
Yayıncı Sertifika No : 46573
Matbaa Sertifika No : 42488

© Detay Anatolia Akademik Yayıncılık Ltd. Şti.

Her hakkı saklıdır. Yazarından ve yayınevinden yazılı izin alınmaksızın bu kitabın fotokopi veya diğer yollarla kısmen veya tamamen çoğaltılması, basılması ve yayınlanması yasaktır. Aksine davranış, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince, 5 yıla kadar hapis ve adli para cezaları ile fotokopi ve basım aletlerine el konulmasını gerektirir.

Dizgi : Detay Yayıncılık
Kapak Tasarım : Detay Yayıncılık

Kütüphane Bilgi Kartı

Şule Aydın, Mustafa Boz
Turizmde Güncel Konu ve Eğilimler 3, 1. Baskı
ISBN: 978-605-254-412-9, xiv + 328 sayfa, kaynakça var, dizin yok

GENEL DAĞITIM ve İSTEME ADRESİ

DETAY ANATOLIA AKADEMİK YAYINCILIK LTD. ŞTİ.

Adakale Sokak No: 14/4 Kızılay/ANKARA

Tel : (0.312) 434 09 49 • Faks: (0.312) 434 31 42

Web: www.detayyayin.com.tr • e-posta: detayyay@gmail.com

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UZUN ÖMÜR VE KIDEMLI GEZGINLER

Doç. Dr. İbrahim İLHAN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
ibrahim@nevsehir.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Zeynep ÇOKAL

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
zeynepkabaoglu@nevsehir.edu.tr

GİRİŞ

Dünya tarihi boyunca, milyarlarca insan doğmuş, yaşamış ve ölmüştür. İnsanların yaşamı doğmak, büyümek ve ölmek şeklinde tamamlanmaktadır. İnsanoğlu sürekli kendini ve çevresini geliştirmeye çalışan bir varlıktır. Dünya var olduğundan beri sürekli ilerlemeye çalışan insan, avcı toplayıcı toplumlardan uzaya seyahat eden bir toplum haline gelmiştir. Bu gelişim sürecinde teknoloji, sanayi ve sağlık alanlarında da büyük gelişmeler yaşanmıştır. Kimi zaman savaşlar, kimi zamansa yaşanan salgın hastalıklar, bu süreçleri sekteye uğratsa da insanlık her daim ilerlemeye devam etmiştir. Bu ilerleme sürecinde özellikle sağlık alanında yaşanan gelişmelerle, kendi ömrünü de uzatmaya başlamıştır. Özellikle sağlık alanında yaşanan antibiyotiğin keşfi ve yeni tedavi yöntemleri; insanların daha sağlıklı bir yaşam için yapması gerekenlerin daha önemli hale gelmesi ve benzerleri gibi birçok etken ömrün uzamasında etkili olmuştur. Hatta günümüzde gelinen noktada, moleküler biyoloji alanında yapılan çalışmalarla yaşlanmayı geciktirmek amaçlanmaktadır. Bu amaçla yapılan çalışmalardan birinde, araştırmacılar küçük kurtların ömrünü tam altı katına çıkarmayı başarmıştır (Lan, Rollins, Zang, Wu, Zou, Wang, Ye, Wu, Kapahi, Rogers ve Chen, 2019: 1050). Tüm bu çabalar insan ömrünü daha fazla uzatmak amacıyla yapılmaktadır. İnsan ömrüne ilişkin tarihsel süreç ele alındığında da bu çabaların boşa olmadığı görülmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) raporlarına göre, 1900 yılı dünya ortalamasına bakıldığında ortalama insan ömrü 31 yıldır. Bu sayı 1950 yılında ortalama 48 yıla, 2010 yılında ise 67,5 yıla çıkmıştır. 2019 yılı dünya ortalaması ele alındığında ise insan ömrü ortalama 72 yıldır. 2100'de ise dünyada doğuştan beklenen yaşam süresinin 100 yıl olacağı tahmin edilmektedir (Dünya Sağlık Örgütü, 2020).

Yeme içme gibi temel ihtiyaçlarının yanı sıra, insanların diğer ihtiyaçları da zamanla farklılaşmaktadır. Seyahat etmek geçmişte lüks tüketim görülürken, zamanla temel ihtiyaçlar arasına girmeye başlamıştır. Satın alma gücüne ve boş zamana sahip olan kişilerin sayısındaki artış ile turizm faaliyetlerine katılım da artmıştır. Turizm faaliyetlerine katılımı etkileyen diğer bir unsur ise insan ömrünün geçmişe göre daha fazla olmasıdır. Bu bölümde de öncelikle uzun ömür kavramı ve turizm ilişkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ardından, insan ömründeki bu

yonları tekrar tercih etme eğiliminde olan kıdemli gezginler sadık müşteriler olarak görülmektedir. Turizm pazarlamacılarının tüm bunları göz önünde bulundurarak bu pazara yönelik faaliyetler planlaması, rekabette üstünlük açısından oldukça önem arz etmektedir. Kıdemli gezginlerin katılmış olduğu turizm faaliyetleri, yukarıda sayılan özelliklerinden dolayı, turizmin temel sorunlarından sayılan zamanda ve mekanda yoğunlaşmanın azaltılarak çözümlenmesine yönelik önemli stratejik imkanlar sunmaktadır. Bu nedenle bu Pazar, turizm hizmet sağlayıcıları tarafından göz ardı edilmemeli ve önemi fark edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, G. (2015). Turizm arzı (199-226). İçinde Z. Aslan (Ed.), *Genel Turizm*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Albayrak, A. (2014). Üçüncü yaş turistlerinin otellere bağlı restoranlarında yiyecek ve içecekler ile ilgili karşılaştıkları sorunlar, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (31), s. 345-368.
- Aydemir, B. ve Kılıç, S. N. (2017). Dünyada ve Türkiye’de üçüncü yaş turizmi, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (3), s. 1-17.
- Bai, B., Jang, S., Cai, L. ve O’Leary J. (2001). Determinants of travel mode choice of senior travelers to the United States, *Journal of Hospitality and Leisure Marketing*, 8 (3), s. 147-168.
- Balderas-Cejudo, A., Rivera-Hernaez, O. ve Patterson, I. (2016). The strategic impact of country of origin on senior tourism demand: The need to balance global and local strategies, *Population Ageing*, 9, s. 345-373.
- Brewer, K. P., Poffley, J. K. ve Pederson, E. B. (1995). Travel interests among special seniors: continuing care retirement community residents, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 4 (2), s.93-98.
- Capó, J., Riera, A. ve Roselló, J. (2007). Accommodation determinants of seasonal patterns, *Annals of Tourism Research*, 34 (2), 422-436.
- Cleaver, M. ve Muller, T. E. (2002) The socially aware baby boomer: gaining a lifestyle-based understanding of the new wave of ecotourists, *Journal of Sustainable Tourism*, 10 (3), s. 173-190.
- Dünya Nüfus Raporu, (2019). <https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WorldPopulationAgeing2019-Highlights.pdf>. Erişim Tarihi: 01.06.2020
- Dünya Sağlık Örgütü, (2020). <https://www.who.int/data/gho/whs-2020-visual-summary>, Erişim Tarihi: 01.06.2020
- Eurostat Raporu, (2020). <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200402-1> Erişim Tarihi: 01.06.2020
- Fleischer, A. ve Pizam, A. (2002). Tourism constraints among Israeli seniors, *Annals of Tourism Research*, 29 (1), s.106-123.
- Gillon, S. M. (2004). *Boomer nation: the largest and richest generation ever, and how it changed*. New York: Free Press.
- Güneren, E. (2015). Turizm talebi (181-196). İçinde Z. Aslan (Ed.), *Genel Turizm*. Ankara: Grafiker Yayınları. 2015: 185-194
- Hsu, C. H., Cai, L. A. ve Wong, K. K. (2007). A model of senior tourism motivations anecdotes from Beijing and Shanghai, *Tourism Management*, 28 (5), s. 1262-1273.
- Huang, L. ve Tsai, H. T. (2003). The study of senior traveler behavior in Taiwan, *Tourism Management*, 24 (5), s. 561-574.

- İbiş, S. (2017). Türkiye'den yaşlı turizmi hamlesi, <https://www.hurriyet.com.tr/turkiyeden-yasli-turizmi-hamlesi-40640825> Erişim Tarihi: 01.06.2020
- Javalgi, R. G., Edward G. T. ve Rao, R. S. (1992). Consumer behavior in the U.S. pleasure travel marketplace: An analysis of senior and nonsenior travellers, *Journal of Travel Research*, 31 (Fall), 14-19.
- Lago, D. ve Poffley, J. (1993). The aging population and the hospitality industry in 2010: Important trends and probable services, *Journal of Hospitality Tourism Research*, 17 (1), s. 29-47.
- Lan, J., Rollins, J. A., Zang, X., Wu, D., Zou, L., Wang, Z., Ye, C., Wu, Z., Kapahi, P., Rogers, A. N. ve Chen, D. (2019). Translational regulation of non-autonomous mitochondrial stress response promotes longevity. *Cell Reports*, 28 (4), s. 1050-1062.
- Lee, B. ve Bowes, S. (2016). A study of older adults' travel barriers by examining age segmentation, *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 4 (2), s. 1-16.
- Lehto, X. Y., O'leary, J. T. ve Lee, G. (2002). Mature international travelers: An examination of gender and benefits, *Journal of Hospitality & Leisure Marketing*, 9 (1-2), s. 53-72.
- Losada, N., Alén, E., Nicolau, J. L. ve Domínguez, T. (2017). Senior tourists' accommodation choices, *International Journal of Hospitality Management*, 66, s. 24-34.
- Moscardo, G. ve Green, D. (1999). Age and activity participation on the great barrier reef, *Tourism Recreation Research*, 24 (1), s. 57-68.
- Muller, T.E. ve O'Cass, A. (2001). Targeting the young at heart: seeing senior vacationers the way they see themselves, *Journal of Vacation Marketing*, 7, s. 285-301.
- Neves, J. M. (2012). The attractiveness of Portugal as a tourist destination, by mature domestic travellers, *World Review of Entrepreneurship Management and Sustainable Development*, 8 (1), s. 37-52.
- Norman, W. C., Daniels, M. J., McGuire, F. ve Norman, C. A. (2001). Whither the mature market: An empirical examination of the travel motivations of neo-mature and veteran-mature markets, *Journal of Hospitality & Leisure Marketing*, 8 (3-4), s. 113-130.
- Patterson, I. ve Balderas, A. (2018). Continuing and emerging trends of senior tourism: A review of the literature, *Journal of Population Ageing*, s. 1-15.
- Pezeshkia, F., Ardekania, S. S., Khodadadib, M., Almodarresia, S. M. A. ve Hosseini, F. S. (2019). Cognitive structures of Iranian senior tourists towards domestic tourism destinations: A means-end chain approach, *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 39, s. 9-19.
- Prayag, G. (2012). Senior travelers' motivations and future behavioral intentions: The case of Nice, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 29 (7), s. 665-681.
- Schindler, K.J. (2005). Travel counseling for the elderly traveler. *Nursing Forum*, 40 (3), s. 107-115.
- Shoemaker, S. (2000). Segmenting the mature market: 10 years later, *Journal of Travel Research*, 39 (1), s. 11-26.
- Tarlow, P. (2019). Safe senior citizen travel and the aging travel population, *International Journal of Safety and Security in Tourism/Hospitality*, 20, s. 1-17.
- Teaff, J. ve Turpin, T. (1996). Travel and the elderly, *Parks and Recreation*, 31 (6), s. 16-19.
- Utama, I. G. B. R. (2012). Motivation and satisfaction of senior tourists for traveling overseas, *International Conference on Academy and Business*, s. 1-10.
- Wang, K. C., Chen, J. S. ve Chou, S. H. (2007). Senior tourists' purchasing decisions in group package tour, *Anatolia*, 18 (1), s.23-42.
- You, X. ve O'Leary, J. (2000). Age and cohort effects: An examination of older Japanese travellers, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 9 (1/2), s. 21-42.
- Zimmer, Z. Brayley. R. ve Searle, M. (1995). Whether to go and where to go: identification of important influences on seniors' decision to travel, *Journal of Travel Research*, 33 (3), s. 3-8.